

Signer:
CN=Mgr. Aneta Bendová
C=CZ
O=Mgr. Aneta Bendová, advokátka
2.5.4.97=NTRCZ-66248795
Public key:
RSA/2048 bits

V Hradci Králové 8.2.2023

Věc: Informace k problému se zraněným/usmrceným psem psem jiného majitele

Vážený pane starosto,

k Vaší žádosti sděluji, že pokud dojde ke zranění zvířat na pozemku soukromého vlastníka zvířetem jiného vlastníka, obec není jakkoliv odpovědná za takto vzniklou škodu. Rovněž pak nemá jiné povinnosti. Škod takto vzniklá (ať majetková či nemajetková) je věcí soukromoprávního vztahu obou majitelů, do něhož nemůže obec jakkoliv zasahovat. Dovolím si odkázat na ustanovení občanského zákoníku:

§ 2933

Způsobí-li škodu zvíře, nahradí ji jeho vlastník, ať již bylo pod jeho dohledem nebo pod dohledem osoby, které vlastník zvíře svěřil, anebo se zatoulalo nebo uprchlo.

§ 2970

Při poranění zvířete nahradí škůdce účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví zraněného zvířete tomu, kdo je vynaložil; požádá-li o to, složí mu škůdce na tyto náklady přiměřenou zálohu. Náklady spojené s péčí o zdraví nejsou neúčelné, i když podstatně převyšují cenu zvířete, pokud by je vynaložil rozumný chovatel v postavení poškozeného.

Odpovědnost obce je dána pouze **v případě toulavých zvířat**, ovšem omezená. Obec nemá obecně povinnost provádět odchyt zatoulaných psů/koček atp., ani zajišťovat jejich převoz do útulku. Pouze je-li pes obci odevzdán coby věc ztracená (resp. coby nález), má obec povinnost se o psa postarat podle ustanovení § 1058 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, přičemž v první řadě by měl být odevzdán vlastníkově. Předání psa do útulku je obvyklým řešením, pokud není vlastník psa znám. Jakým způsobem obec zajistí převoz a umístění psa do útulku, závisí na jejím uvážení (je nám zřejmé, že tato povinnost může pro obec představovat značnou zátěž, avšak zákon v tomto hovoří jasně). Platí tedy, že obec je povinna nést náklady (ustanovení § 46 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů), které se k nálezu psa (příp. odchytu) a následné péči o něj vztahují. V případě, že se vlastník psa nalezne, je možné po něm tyto náklady požadovat, jestliže se vlastník psa nenalezne, náklady nese obec. Pokud se vlastník k zatoulanému psu přihlásí, měl by mu být v souladu s ustanovením § 1052 odst. 1 občanského zákoníku vydán teprve ve chvíli, kdy dojde k uhrazení veškerých nákladů, které byly k chovu psa vynaloženy.

Výslovně stanovená povinnost některého subjektu k provádění odchytů psů v žádném právním předpise nezaznívá, proto často odmítá tento odchyt provést jak státní, tak městská (pokud v obci existuje) policie, či obec sama. Obec jakožto subjekt povinný pečovat o potřeby svých občanů tak leckdy k řešení této situace přistoupí sama jak shora uvedeno.

Je však třeba uvést, že odchyt zvířat bez pána a toulavých a opuštěných zvířat a jejich umístění do karantény nebo izolace je tzv. veterinární asanační činností, k níž je dle zákona o veterinární péči oprávněna toliko osoba, které je tato činnost po absolvování povinných zkoušek povolena. Seznam těchto osob je uveden na internetových stránkách Státní veterinární správy. Jestliže je tato

osoba obcí, Policií České republiky nebo obecní policií požádána o odchyt toulavých nebo opuštěných zvířat (případně i jiných zvířat) a o jejich umístění do karantény nebo izolace, poté v součinnosti s žadateli tuto činnost vykoná, je-li odchyt v zájmu ochrany zdraví lidí a zvířat, popřípadě v jiném veřejném zájmu.

V případě nalezení zvířete v obci oznamuje obec nález na úřední desce, případně místním rozhlasem, aby měli občané možnost reagovat rychle. Pokud se majitel zvířete nepřihlásí, obec útulek zajistí.

I nálezce má povinnosti dle ust. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

§ 1058

(1) Je-li nalezeno zvíře, u něhož je zjevné, že mělo vlastníka, oznámí nálezce nález bez zbytečného odkladu obci, nelze-li z okolností poznat, komu má být vráceno.

(2) Osoba, která nalezené zvíře opatruje, o ně pečuje jako řádný hospodář, dokud se jej neujme vlastník.

§ 1059

(1) Je-li nalezeno zvíře zjevně určené k zájmovému chovu a nepřihlásí-li se o ně nikdo do dvou měsíců od vyhlášení nálezu, nabude k němu nálezce vlastnické právo.

(2) Prohlásí-li nálezce obci, že zvíře nabyt nechce, a svěří-li obec zvíře neodvolatelně osobě, která provozuje útulek pro zvířata, může tato osoba se zvířetem volně nakládat, pokud se o ně nikdo nepřihlásí do čtyř měsíců ode dne, kdy jí bylo zvíře svěřeno. Byl-li nález vyhlášen až po předání zvířete, počne lhůta běžet od vyhlášení nálezu.

Pokud se jedná o **zvíře, jehož majitel je znám** a toto se volně pohybuje v katastru obce na veřejně přístupných místech (komunikace, hřiště, volná prostranství apod.), neplatí shora uvedené o odchytu zvířete, ale mělo by obdobně dojít k výzvě vůči majiteli, aby si zvíře odchytil a do budoucna zabránil jeho úniku na veřejně přístupná místa v rámci prevence škod na majetku, zdraví či životě. Vhodnou formou je oslovení majitele osobně, telefonicky, případně vyhlášením v obecním rozhlase, aby mohla být zjednána náprava okamžitě. Mnohdy obecní vyhlášky řeší volný pohyb zvířat po obci formu přestupku, za nějž je možno uložit sankci. Pokud je mi známo, takovou vyhlášku vaše obec nemá, nelze tedy majitele zvířat sankcionovat.

Přestupky

Zákon 251/2016 Sb., o některých přestupcích, definuje několik přestupků, ve kterých může určitou roli hrát pes. V praxi nejčastější jsou případy, kdy se vlastník psa dopustí přestupku ve smyslu ust. § 4 odst. 2 zákona o některých přestupcích, tj. poruší povinnost plynoucí mu stanovenou obecně závaznou vyhláškou obce nebo kraje. Tuto však nemáte.

Obecně závazné vyhlášky obcí často stanovují pravidla pro pohyb psů na veřejných prostranstvích. Vlastník psa může spáchat přestupek tím, že tato pravidla nedodrží. Nejtypičtějším příkladem zřejmě bude, když vlastník umožní psovi volně pobíhat na veřejných prostranstvích. Ve smyslu ust. § 4 odst. 3 a 4 zákona o některých přestupcích lze za tento přestupek uložit pachateli pokutu a omezující opatření.

Na tomto místě je vhodné zmínit, že nevedení psa na vodítku je jednou ze tří nejčastějších příčin napadení psa jiným psem. Pokud k takovému incidentu dojde, pravděpodobně bude naplněna i skutková podstata dalších přestupků podle zákona na ochranu zvířat proti týrání – viz. dále.

Lze si představit, že se vlastník psa dopustí přestupku podle ust. § 5 odst. 1 písm. d) zákona o některých přestupcích, tj. rušení nočního klidu, kdyby pes například rušil noční klid štěkotem. Za spáchání takového přestupku by pachateli hrozila pokuta a omezující opatření.

Poměrně časté v praxi bude spáchání přestupku podle ust. § 5 odst. 1 písm. f) zákona o některých přestupcích, tj. pes znečistí veřejné prostranství a jeho vlastník nesplní povinnost veřejné prostranství uklidit. Za tento přestupek je opětovně možné uložit pachateli pokutu, případně omezující opatření.

Dále k přestupku ve smyslu ust. § 7 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích, tj. **ublížení na zdraví**. Zde připadá v úvahu jednak úmyslné zavinění vlastníka psa, kdyby cíleně poštvál psa k útoku na jinou osobu, ale i zavinění nedbalostní, pokud by pes mimo sféru ovladatelnosti svého vlastníka zaútočil. Při nedbalostním zavinění tohoto přestupku může navíc dojít k situaci, kdy se vlastník psa současně dopustí také přestupku podle ust. § 4 odst. 2 zákona o některých přestupcích tím, že nedodrží pravidla stanovená obecně závaznou vyhláškou pro pohyb psa na veřejných prostranstvích. Za tyto přestupky lze pachateli uložit sankce ve formě pokuty a omezujících opatření.

Posledním přestupkem v režimu zákona o některých přestupcích, při jehož spáchání může určitým způsobem figurovat pes, je přestupek ve smyslu ust. § 7 odst. 1 písm. c) bodu 1. zákona o některých přestupcích, tedy pokud by majitel psa vyhrožoval jinému útokem psa. Zavinění je v tomto případě možné pouze úmyslně, pachateli opětovně hrozí postih ve formě peněžité pokuty a uložení omezujícího opatření.

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

Ust. § 13 odst. 1 zákona mj. ukládá vlastníkovvi zvířat v zájmovém chovu povinnost učinit opatření proti úniku zvířat. Z výkladu Ministerstva zemědělství vyplývá, že za únik zvířete je považován „*případ vzdálení se zvířete ze sféry ovladatelnosti zvířete jeho chovatelem a kdy chovatel není schopen své zvíře ovládat a určovat jeho chování.*“ Nedodržením této povinnosti se vlastník psa Pokud vlastník psa neučiní dostatečná opatření proti jeho úniku, pes unikne a mimo sféru ovladatelnosti svého vlastníka následně zraní, nebo dokonce usmrtí jiné zvíře, pak vlastník psa odpovídá nejen za porušení povinnosti podle ust. § 13 odst. 1 zákona i za nedodržení zákazu týrání zvířat podle ust. § 2 odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání. Za spáchání tohoto přestupku

Jak již bylo konstatováno výše, pokud vlastník nedodrží pravidla stanovená pro pohyb psa obecně závaznou vyhláškou, dopouští se tímto přestupku podle ust. § 4 odst. 2 zákona o některých přestupcích. Pokud navíc volně vedený pes napadne a zraní či usmrtí jiné zvíře, pak vlastník psa odpovídá jednak za porušení obecně závazné vyhlášky a současně za porušení zákazu týrání zvířat. Nicméně sankce nepřísluší obci, nýbrž v režimu zákonných ustanovení správnímu či soudnímu orgánu (v teoretické rovině lze v krajních případech zvažovat nejen občanskoprávní, ale i trestněprávní postih majitele psa).

Dovolím si rovněž s odkazem na judikaturu podotknout „pod čarou“, že dojde-li ke konfliktu dvou psů dvou různých vlastníků, nelze automaticky dovozovat, že pachatelem přestupku je vlastník psa, který z konfliktu vyjde vítězně. Pachatelem přestupku je vlastník útočícího psa. Dispozice psa jsou pro určení osoby odpovědné za spáchání přestupku irrelevantní. V praxi může nastat rvačka mezi jezevčikem a dogou, pokud incident vyvolal jezevčik, pachatelem přestupku bude jeho vlastník.

